

Καλαρρύτερικα Νέα

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ «Η ΠΙΝΔΟΣ» ΙΩΑΝΝΙΝΑ

* ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2000 * ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 84 * ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1985 * Δ/ΝΣΗ: ΔΕΔΕΝΗΣ 7 Τ.Κ. 45221 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Η ημέρα της μικροπαντρεμένης

Η Αντιγόνη παντρεύτηκε μικρή. Αυτό δεν είναι ζήτημα συγκυρίας, αλλά κυρίως δυναμικής του ανθρώπου μέσα από τα γεγονότα και τις ιδέες που τα υφαίνουν. Η διορατικότητα, η ικανότητα να προβλέπει κανείς την έκβαση των δρωμένων και η αποφασιστικότητα, η εφαρμογή των επιλογών, των αποφάσεων, εστιάζουν περιοχή της εσωτερικής ζωής των ανθρώπων. Με τη βοήθεια του Θεού, τον αγώνα του άντρα της και του δικού της δεν κατάλαβε πως έφτασε στην ευτυχία να βιώνει στο κλάμα και τα γέλια των δώδεκα βλασταριών της.

Δώδεκα παιδιά. Με λίγη ποιητική ευαισθησία βλέπεις τα μαύρα, τα καστανά, τα γαλανά μάτια, απαράμιλλες, ασύγκριτες, άφθαστες λάμψεις, δανεισμένες απ' τις πλαγιές και τις κορυφές της Πίνδου.

Δώδεκα παιδιά, πολύ κλάμα, άφθονα γέλια, έκφραση ευχαρίστησης, ευθυμίας, ειρωνίας, γλευασμού, σαν δέσμη ηλιαχτίδων της Άνοιξης σε ένα χωράφι με άφθονα λουλούδια.

Δώδεκα παιδιά, μια δωδεκάδα φωνών. Τα αδέρφια διαφέρουν σε πολλά και στη φωνή τους. Καθένα έχει τη δική του φωνή σε χρώμα ηχητικό και σε αποχρώσεις, σε κύρος και προσωπικότητα. Όλες μαζί στο παιχνίδι ηχούν αγγελικά σαν τραγούδι του παράδεισου.

Δώδεκα παιδιά, φυσικό γεγονός ενός καλόγνωμου ζευγαριού σε φυσικές επιλογές. Αυτό στις ημέρες μας θεωρείται ασυμβίβαστο, ασύμβατο, σφάλμα, λάθος! Αυτό δίνει ξέστομο την ηθική αντίληψη της ζωής στον καιρό μας.

Η Αντιγόνη και ο άντρας της έβλεπαν τα πράγματα στη ζωή λαγαρά, διαυγή, καθαρά όπως σε βουνίσιο ρυάκι. Ξωμάχοι άνθρωποι, τά φερναν γύρω με τα λιγοστά ξεροχώραφα και τα ζωντανά που άφηναν καμιά δεκάρα στην άκρη, άνθρωποι ζωντανοί είμαστε, πολλά μας βρίσκουν. Με μόχθο, με κόπο, με βάσανα, δόξα τω Θεώ, ποτέ δεν είπαν "το ψωμί ψωμάκι".

Η Αντιγόνη, ηρωίδα αφανής, ένα αισθητικό και ηθικό μέγεθος σπάνιας ομορφιάς. Οι ψυχικές διαστάσεις δεν μπορούν να δοθούν στο πραγματικό τους εύρος. Σ' αυτές τις περιπτώσεις, έστω και λίγες, πυρακτώνεται και σφυρηλατείται ο αkéραιος, ο αγνός, ο ενάρετος, ο τίμιος άνθρωπος και όχι στο φαύλο και ανήθικο εσμό των τηλεοράσεων!

Ας δούμε σχηματικά πως βιώνει την ημέρα της η μάνα με τα πολλά παιδιά, η Αντιγόνη. Η προσέγγισή μας σ' αυτό το σημείο, εκ των πραγμάτων, βρίσκεται έξω από τον οικογενειακό χώρο. Μέσα στην φαμίλια η σχέση των προσώπων μεταξύ τους είναι άμεση, ζωντανή, ζεστή, όπως και η κουβέντα τους.

Το γλυκοχάραμα θα ζυμώνει, θα φουντίζει το ψωμί. Με τον άντρα της θα φροντίζει τα ζωντανά και θα αρμέζει. Θα κατεβάσει στη δημοσιά τα δοχεία με το γάλα για τον έμπορο και θα κατηφορίσει κουρασμένη, αλλ'

Γράφει ο ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ
Ι. Λυκειάρχης

ευχαριστημένη, ευτυχισμένη, χαρούμενη για το σπιτικό. Στη θυμική της κατάσταση συμβάλλει και η αυγή με τις αναρίθμητες ομορφιές της σε χρώματα, σχήματα και ακούσματα. Το θέμα πηγαίνει πολύ μακριά, σ' αυτό που λέμε αόριστα και επιφανειακά "χτίσιμο του χαρακτήρα". Η φύση είναι ο μεγαλύτερος διδάχος γνήσιων ανθρώπων!

Στο σπίτι θα βράσει το γάλα για τα παιδιά που απολαμβάνουν τον μοναδικό και γλυκό πρωινό ύπνο. Στο πόδι τα πεθερικά της, παλαίμαχοι ξωμάχοι, με μπρού-

θετε το μίτο της Αριάδνης να βγει από την ακαταστασία στην τάξη. Τον είχε διδαχθεί από τη μητέρα της, πολύτεκνη κι εκείνη, και τώρα από τη σεβάσμια γερόντισσα πεθερά της που ήταν και είναι το ερώτημά της.

Τα μικρά μετά το κολατσιό το στρώνουν σε παιχνίδια με συντροφιά το σκυλάκι τους, τον ασπροούλη. Άγρυπνα πάνω τους τα μάτια της γιαγιάς, του παππού και της Αντιγόνης που δύσκολα σιγουρεύεται.

Το μεσημεριανό, πανδαισία, ξέμακρα από κάθε περιγραφή, γιατί τα ψυχικά γεγονότα δεν περιγράφονται, βιώνονται, τα ζουν με έντονο και ενσυνείδητο τρόπο οι καλότυχοι. Τα άλλα είναι κουβέντες, φούμαρα. Πως να περιγράψεις: αυθόρμητα παιδικά γέλια, νοηματισμένο λόγο, μορφές ευπρέπειας; Ο μύθος της ζωής έχει συντελεστεί αkéραιος, ανόθευτος, καθαρός.

Απόγευμα. Ο ήλιος κατηφορίζει για τη μητέρα τους. Η Αντιγόνη στο πόδι, ψυχή της οικογένειας με άνεση και σβελλάδα μαζεύει της δουλειές. Η πεθερά της που τη λατρεύει ακούγεται να λέει.

- Κάτσε, Γόνι μου, πάρε ανάσα, ξημερώνει κι αύριο ο Θεός τη μέρα.

- Μητέρα, τελείωσα, σίδερο έχω, να μαζευτούν και τα πλυμένα και θα μπω στον αργαλειό. Δεν άργησε, ύφαινε και τραγουδούσε.

"Μαύρα ματάκια που είδα 'γω και διάφορο δεν είχα!

Μ' επήρε το παράπονο κ' η φλόγα της

αγάπης,
και προς την κόρη εσίμωσα και προς τα μαύρο μάτια.
Η κόρη ήταν φρόνιμη, φρόνιμη, λογιασμένη.
- Πίσω τραβήξου, φώναξε, το χέρι μην απλώνεις,
τι μαραγκιάζει ο κόρφος μου, χαλνάει το πρόσωπό μου,
κι αν μ' απεικάζ' η μάνα μου θε να με καταριέται".

Η μάνα με τα πολλά παιδιά

Σκίτσο: Σπύρου Ορνεράκη

ντζινα πρόσωπα, λαξευμένα από τον τίμιο αγώνα και τις έγνοιες της ζωής. Η Αντιγόνη με το καλόκαρδο καλημέρισμα και τη φροντίδα του καφέ της, χαμόγελο στα χείλη, βάλαμο στην καρδιά των γερόντων.

Η ώρα διαβαίνει, το γάλα έτοιμο, ζυπνά τα εφτά παιδιά με λόγο ζεστό, γνήσιο, μητρικό. Φροντίζει τα μικρότερα, που έχουν και ανάγκη περισσότερη και καθοδηγεί τα μεγαλύτερα. Πλυμένα, καθαρά, γύρω από την Αντιγόνη κάτω από το εικόνισμα που καίει το καντήλι και φωτίζει τις Άγιες μορφές του Χριστού και της Παναγίας, κοντά στους άλλους Αγίους, προσεύχονται. Αυτή η ευτυχισμένη τακτική της προσευχής τους δίνει γαλήνη και δύναμη να βαδίσουν σταθερά στο δρόμο της αρετής και της προκοπής. Έτσι μπαίνει το "νερό στ' αυλάκι" στην εσωτερική ζωή του ανθρώπου από τη φροντίδα της σωστής, της εργατικής, της ενάρετης μητέρας.

Χαρούμενο το πρωινό ξεπροβόδισμα. Η Αντιγόνη συνοδεύει τα βλαστάρια της μέχρι έξω απ' την αυλόπορτα και τα κατευοδώνει, τα συνοδεύει με ευχές: "φρόνιμα, το νου σας στα Γράμματα!". Το γεγονός είχε το περιεχόμενό του, οι σκηνές την έντασή τους, ως καταστάσεις διάπλασης του ανθρώπου.

Η λάτρα του σπιτιού, το ζύπνημα των μικρών, οι φροντίδες, η χύτρα για το μεσημεριανό, τα πάντα, οι δουλειές του σπιτιού δεν τελειώνουν. Η Αντιγόνη διέ-

**Αγαπητοί Συμπατριώτες
και φίλοι του Συνδέσμου μας,
ενισχύστε οικονομικά
την απρόσκοπτη έκδοση
της Εφημερίδας μας.
Είναι μια δυνατή φωνή που
προβάλλει τα προβλήματα
του χωριού μας.
την ιστορία του και τις
ανεπανάληπτες προσφορές του**

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ 2000

ΚΟΝΤΑ ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ

Στη σύγχρονη κοινωνία μας υπάρχουν ήμεροι υπήνεμοι χώροι προστατευμένοι από τη μανία της προβολής και των ξενόφερτων ακύβαλων επικίνδυνης συμπεριφοράς. Αμετάθετη φροντίδα: το ψωμί και το καθαρό μέτωπο. Όλα αυτά αθόρυβα, σεμνά, τίμια ξέμακρα από κάμερες και φώτα.

Τα μονοπάτια φαίνονται εύκολα, παραμένουν ανηφορικά, απροσπέλαστα. Ιδιαίτητα όταν αναγκάζεσαι να συγκρουστείς με τον εαυτό σου, τη φαιμία σου και γενικώς της αποτελματομένη κοινωνία. Όλοι φωνασκούν: "Με το σταυρό στο χέρι, δεν πας μπροστά" ή το παρεμφερές: "Ένας κούκος δεν φέρνει την άνοιξη" ή το σχετικό: "Εσύ θα σώσεις το ρωμείο, εδώ δεν μπόρεσαν τόσοι και τόσοι". Αυτές οι κραυγές ζωγραφίζουν ξέστομα τη σύγχρονη ηθική αντίληψη της ζωής.

Ερωτάται: Ποιά είναι η γνήσια μορφή του ηθικού βίου; Η απάντηση θαλή, ρευστή, βουρκαωμένη. Αδιευκρίνιστη, ανεξιχνίαστη, αστάθμητη, απροσδιόριστη, στην πράξη,

για την αδηφάγο τηλεθέαση. Η πάλιν του ανθρώπου στην βιωμένη ηθική και στη βιωμένη ανηθικότητα.

Ο άνθρωπος γεννιέται, μεγαλώνει, μορφώνεται και "μορφώνεται", παίρνει πτυχία, θέσεις, χρήματα, παντρεύεται, τεκνοποιεί, χαιρέται εγγόνια, διαέγγονα και μία των ημερών αποχαιρετά τον μάταιο κόσμο, χωρίς να έχει γίνει άνθρωπος. Ο σωστός να έχει γίνει άνθρωπος. Ο σωστός άνθρωπος διαθέτει ανθρωπιά, δηλαδή συμπεριφορά, στάση που ταιριάζει σε αληθινό σε ψυχικά καλλιεργημένο

έρχεται η διαπίστωση και η ανασυνητική ομοιογία; Από τα καθημερινά δρώμενα στη διπλανή πόρτα και συχνά και μέσα απ' τη δική μας. Με την πυκνότητα του μετεωρολογικού δελτίου η καθημερινή ειδοσιογραφία ανακοινώνει πολλή: φόννοι, ληστείες, εμπρησμοί, κρέατα τρελών αγελάδων, λαχανικά με φυτοφάρμακα, φρούτα ακατάλληλα, καρκινογόνα γάλατα για βρέφη κ.λ.π. "Φρίξον ήλιε!".

Υπάρχει μια δαιμονική υπόσταση

θρῶπος που σκοτώνεται από ένα διεφθαρμένο πρόσωπο κλείνει ένα σπύρι!!! Ζούμε σε εποχή ηθικής θηριωδίας.

Το παράλογο είναι ότι προσμένουμε έλκος από αυτούς που δεν μπορούν να σώσουν τον εαυτό τους και ξημεροβραδιάζονται στα "πολιτιστικά κέντρα", έτσι λέγονται τα ακυβάρια εσχάτως. Το ποτήρι ξεχύθηκε και ο σπαραγμός της αναληψίας πέτρωσε στις εκτιμήσεις μας.

Αντε τώρα να μιλήσεις για χλωμές υπερβάσεις, για ηχηρά ανόητα, γενικώς φούμαρα, όταν η ζωή σέρνεται στα πεζοδρόμια και δεν μπορείς να πας σπίτι σου ασφαλή. Αν τα καταφέρεις, δεν ξημερώνεις σώος, από το μαχαίρι που σε στέλνει στον αήλιο κόσμο για ελάχιστο ψαροχιλιάρικα "φου"!

Που πάμε; Καταντήσαμε Σικάγο. Η ζωή δεν είναι μηχανήμα, αλλά βασανισμένη, πονεμένη συνείδηση. Εκτός από τους ορίζοντες της ΟΝΕ υπάρχουν και οι κοντινοί.

Ο πολυπάθος και πολυβασανισμένος λαός μας,

στις συμπεριφορές του σύγχρονου ανθρώπου, που οδηγεί αίγουρα στο ηθικό χάος, στη φθορά, στο όλεθρο, κοντολογίς στην κατάρα που έχει ήδη θεομηνίας στις ημέρες μας.

Στο συνετό άνθρωπο η ηθική δεν δανείζεται, δεν παίρνουμε κάτι ξένο και το παρουσιάζουμε σαν δικό μας,

βιώνεται, τη ζούμε με έντονο και ενσυνείδητο τρόπο. Η ηθική θέση του μυαλωμένου ανθρώπου γνωρίζει να κρατεί αποστάσεις από τον εαυτό του, τους δικούς του, τους φίλους, τους γνωστούς, τους αγνώστους, τους πάντες. Αυτή η ηθική αρμονία σπανίζει.

Μήπως όλες αυτές οι νύξεις είναι ουτοπία, βρίσκονται εκτός πραγματικότητας, και υπάρχουν μόνο στο χώρο της φαντασίας; Το ερώτημα εύλογο. Φαίνεται αληθινό, δεν είναι. Είναι φαντασία οι φόννοι του αστυνομικού δελτίου, το αίμα της ασφάλτου, και κάθε ύβρις για πολιτισμένο άνθρωπο; Γιατί ξεχνάμε ότι κάθε αν-

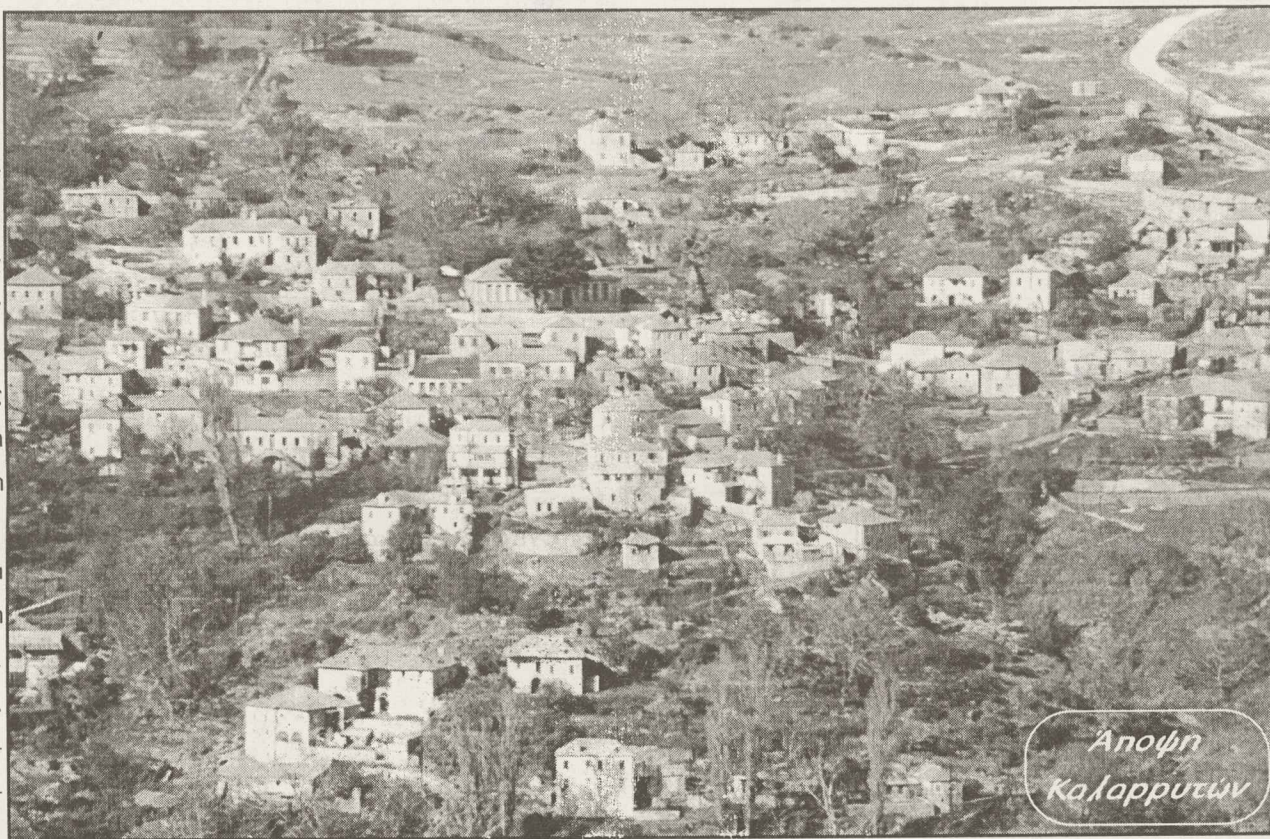
θρώπου, που οδηγεί αίγουρα στο ηθικό χάος, στη φθορά, στο όλεθρο, κοντολογίς στην κατάρα που έχει ήδη θεομηνίας στις ημέρες μας.

Ο λαός μας για να βγούμε από το τέλημα παρατηρεί: "Φύγαμε από το δρόμο του Θεού, πρέπει να γυρίσουμε". Σωστός ο εντοπισμός του κακού, αποτελεσματική η σωτηρία, η λύτρωση.

Από που θα αρχίσει η σωτηρία, η επιστροφή; Από όλους μας. Όλοι μας, άλλος λίγος, άλλος πολύ, ξεστράτισαμε. Φτάνει η καταναλωτική υστερία και η πνευματική ατονία. "Ουκ επ' άρτω μόνω ζήσεται άνθρωπος...". Θα ζήσουμε συνειδητά το "ουκ επ' άρτω μόνω...". Από όλους μας εξαρτάται αν μπορούμε και θέλουμε να επιβιώσουμε.

Γράφει ο ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ

Γ. Λυκειάρχης

Αποψη Καραρρυτιών

άνθρωπο.

Στην ψυχοπνευματική του διαμόρφωση ο άνθρωπος έχει ανάγκη από διδάχους στο σπίτι, στο σχολείο, στην κοινωνία. Βρίσκει; Στο σπίτι και το σχολείο και ναι και όχι. Στην κοινωνία σπάνια. Έτσι παραμένει μόνος, κατάμονος, αβοήθητος, ανυποστήρικτος, απροστάτευτος στη λήσση του τέληματος του καιρού μας.

Καλά όλοι οι άνθρωποι είναι αδιάφοροι ή ανεπαρκείς, ο ίδιος, ο εαυτός του, το άτομό του, η υπόστασή του, το "είναι" του δεν συντρέχει, δεν βοηθάει, δεν συνεργεί; Σαφώς όχι. Ο λόγος τραγικός: Δεν δύναται, δεν μπορεί, δεν διαθέτει τις απαιτούμενες δυνάμεις, την ικανότητα, την ευχαρία να κάνει κάτι. Γιατί τόσο αδυναμία; Τόση ανημπόρια; Τόση νοσητική και ψυχική εξάντληση; Γιατί οι νοσητικές και ψυχικές του δυνάμεις είναι τυφλές, χέρσες, άγονες, στείρες από μόρφωση;

Ποιός τα ήξευε αυτά; Από που προ-

ΕΥΧΕΣ

ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΜΑΣ κκ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ

Τῷ Ελλογιμώτατῳ
κυρίῳ Ἰωάννῃ Γ. Θεοχάρει, τ. Λυκειάρχῃ
Δωδώνης 21

452 21 Ἰωάννῃνα
GREECE

Ο εκ Παρθένου τεχθείς υπερούσιος, ο προ αιώνων Θεός, ευχόμεθα μεθ' υμών να φέρη επί της γης την ειρήνην και εν ανθρώποις την ευδοκίαν κατά την αρχομένην νέαν σωτήριον χιλιετίαν, να χαρίση δε εις την αγάπην υμών και τους περί υμᾶς την ευλογίαν και χάριν Αυτοῦ κατά το έτος 2000, εκπληρών παν ευγενές υμών εφετόν και καταθύμιον.

Διάπυρος πρὸς Αὐτόν ευχέτης
Ο ΚωνσταντίνουπόλεωςΠατριαρχεία - Φανάριον
Χριστούγεννα 1999

ΕΥΧΕΣ

ΤΟΥ Τ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗΣ κκ. ΙΑΚΩΒΟΥ

Κύριον
Ἰωάννην Θεοχάρην
τ. Λυκειάρχην
Δωδώνης 21

452 21 Ἰωάννῃνα
GREECE

"Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε,
Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν, ἀπαντήσατε,
Χριστὸς ἐπὶ γῆς, υψώθητε".

Με γεμάτη την ψυχὴ ἀπὸ ευφροσύνης, ἔρχομαι πλυσίον σας για να γιορτάσουμε μαζί τη γιορτὴ των Χριστουγεννίων. Τη γιορτὴ, που αποκτᾷ ιδιαίτερη σημασία εφέτος, ὁπότε συμπληρώνονται 2000 χρόνια ἀπὸ τη σάρκωση του Υἱοῦ του Θεοῦ.

Προσεύχομαι μαζί σας, ὅπως η δοξολογία των αγγέλων κατὰ την Ἁγια ἐκείνη νυχτιά, ἀκουσθῇ σ' ὅλη της τη δόξα, σ' ὅλο τον κόσμο και φλογίσῃ την καρδιά σας με την ἐλπίδα μιας καινούργιας χιλιετίας, κατὰ την ὁποία να ισχύσῃ του Χριστοῦ ἡ ἀγάπη, ἡ δικαιοσύνη και ἡ εἰρήνη στον κόσμο.

Με την ἀγάπη του νεογέννητου Χριστοῦ
ο τ. Αμερικῆς Ἰάκωβος

Χριστούγεννα 1999

ΕΥΧΕΣ

ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗΣ κκ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Αξιότιμον
κ. Ἰωάννην Θεοχάρην
Δωδώνης 21

452 21 Ἰωάννῃνα
GREECE

Έχετε τις θερμές μου ευχαριστίες για τις ευχές σας με την ευκαιρία των εορτῶν της Γεννήσεως του Χριστοῦ και της ανατολῆς του Νέου Έτους της χρηστότητος Αυτοῦ.

Εύχομαι κάθε ευλογία ἀπὸ τον Θεόν "τον γενόμενον ἄνθρωπον δι' ἡμᾶς" και κάθε πρόδο, χαρὰ και εἰρήνη για σας, τους δικούς σας και ὁλόκληρο τον κόσμο στον καινούργιο χρόνο.

Μετά της ἐν Κυρίῳ ἀγάπης
Ο Αμερικῆς Δημήτριος

ΕΥΧΕΣ

ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κκ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Χριστούγεννα 1999

- Ο νέος αἰώνας που ἔρχεται δεν σηματοδοτεῖ μόνο την ἀπαρχὴ της 3ης χιλιετίας.

- Εγκαινιάζει ταυτόχρονα μία νέα παγκόσμια Τάξη ηθικῶν και πολιτικῶν πραγμάτων στον πλανήτη μας, που ἔχει ἀρχίσει ἤδη να διαμορφώνεται.

- Κεντρικοί ἀξόνες της: ἡ κηδεμόνευση της σκέψης μας, ἡ ἰσοπέδωση των ἀξιών του πολιτισμοῦ μας, ἡ ἐπιβολὴ μιας φασίζουσας ἀντίληψης για τη ζωὴ.

- Παγκοσμιοποίηση, συγκεκαλυμμένη βία, ὑποταγὴ στους ἰσχυροῦς, ἐξόντωση των ἀνθισταμένων, εἶναι μερικὲς ἀπὸ τις παραμέτρους της...

* * *

- Μπροστὰ στην ξέφρενη πορεία του Ἀλάστορα ο φόβος κυριεύει τις καρδιές και ἡ αγωνία ἀποδιώκει την ψυχικὴ γαλήνη.

- Ο κόσμος διερωτᾶται: Ὑπάρχει τρόπος διαφυγῆς; Μπορούμε να ἐλπίζουμε;

* * *

- Την ἀπάντησή τη δίνει και πάλιν ἡ φωνὴ του Ουρανοῦ. Ἡ φωνὴ της Πίστεως.

- "Ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον Σωτὴρ".

- Ἐχετε Σωτῆρα, ἔχετε Ἀδελφὸ, ἔχετε Σύμμαχο και Βοηθό.

- Δεν εἰσθε μόνοι. Ἐχετε Ἐλπίδα.

- Δόθηκε τέλος στὸν κόσμο την ὀρφάνια.

* * *

- Ὅποιος πιστεύει εἶναι δυνατός.

- Αυτὴ τὴ δύναμη της Ἐλπίδος, που χαρίζει ἡ Πίστις σας εύχομαι για πάντα.

ο Αθηνῶν Χριστόδουλος

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ

ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΟ ΤΟ 2000

«ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ»

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΠΑΤΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ «Η ΠΙΝΔΟΣ»

ΔΩΔΩΝΗΣ 7 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ (45221) - ΤΗΛ - FAX: 37440

Συντάσσεται ἀπὸ ἐπιτροπὴ

Επιμέλεια Ἐκδόσεως ἀπὸ 1985 ἕως 16-1-1997

† ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΠΑΡΓΙΑΝΝΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: ΚΩΝ/ΝΟΣ Β. ΜΠΑΡΜΠΟΥΤΗΣ

(Επιμέλεια ὕλης - Πληροφορίες - Εμβάσματα)

Τεπελενίου 9 - Ἰωάννῃνα (45333) τηλ. (0651) - 25943

Για ἐξόδα ἐκτύπωσης και διακίνησης της περιοδικῆς
μας ἐκδόσεως καλύπτονται ἀπὸ τις προαιρετικὲς
εισφορὲς μελῶν και φίλων μας

ΜΟΝΤΑΖ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ

Π. ΜΠΟΥΡΗΣ - Π. ΣΤΡΑΤΟΣ Ο.Ε

Στοά Ὀρφεία - Ἰωάννῃνα

Τηλ.: 77433 - 25634 - FAX: 77871

Ποίηση

ΚΥΠΡΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΗΣ
Δροδαφνούσα
(Η Λυρική άποψη)

Οι μαργαριταροκλωστές έλαμπαν στο λαϊμό της διπλές σειρές το μάλαμα τη λαμψη των μαλλιών της. Γαρούφαλλο το βάδισμα που το χτυπάνε οι αύρες, τ' αναστήμα της καλαμιά στη βεργολυγεράδα. Μάτια κι αν ήαν ξώβεργα, βροχόλουρα το βλέμμα; Κι άνοιξαν οι σημάδερους κι έσκυψαν οι ουρανοί μας κι η απάνω στράτα ασήμωσε και γέμισε ζουμπούλια. Ψυχή της Κύπρου, τραγουδά τ' άνθινο πέρασμά σου. Μυροκοπά το καβέτι στ' ανάσαμά σου και λάμπει ξάστερο στη χρυσάφια ομορφιά σου, κι όπου το ποδι σου πατά ρόδα βλασταίνουν, κι όπου το βλέμμα σου κοιτά φεγγάρια βγαίνουν. Με τα τριαντάφυλλα ας πνιγούν τα μονοπάτια κι ας λαμπροπυρνώσουν οι πέτρες-ήλιοι, μάτια, καθώς περνάς σαν το φτερό, σαν τ' αχολόι, σαν το φιλί τ' αρπιαχικό, σαν τ' ανθολόι. Ανθούς τα δέντρα βγάδανε στο γέννημά σου κι ανθούς οι στέφρες πέτρες στο μεγαλωμά σου. Ανθόι θα βγουν στ' Αντίπερα στο πάντημά σου. Κι ο μεταξένιος φορεσιές σου πλουμισμένες, μέσα αργυρές, διπλές κι απέξω χρυσωμένες, ανάλαφρες, σπαρταριστές, φιλιά της πάχνης, βαμβάκι του καπνού κι ατλάς ης αράχνης. Δος μου, κυρά, τον χρυσοπλουμιστή σου πόθο, δος μου τη συλλογή σου γύρα να τη νοιώθω, η ριξε κεραυνό στην κεφαλή μου πάνω σαν τ' άρρωστο κλωνί να γύρω να πεθάνω.

Γαρούφαλα τα πνίξανε τα λιακωτά κι οι γλάστρες με τον φινιρό βασιλικό και με τη μαντζουράνα. Άχουν παιγνίδια στις αυλές και το κρασί γελάει. Τ' αρχοντολόγι γλεντοκοπά και την Αραδαφνούσα τριαντάφυλλο, εκατόφυλλο, του σπιτικού φεγγάρι, την τραγουδάνε με βιολιά, την τραγουδούν με λόγια, την τραγουδούν με στεναγμούς, με γιούλια καρδιοκτύπια. Κι ο νοικοκύρης λαμπρός τέτοια τραγουδία λέει: Όποιος κι αν έρθει σπίτι μας τριαντάφυλλο το λέμε. Η χύτρα αγνίζει φαγητό, ροδίζουν α ποτήρια, τα βλέμματα μας λάμπουνε, παιζόμενά η καρδιά μας. Λαϊπόν, γιατί στεκόμαστε; Το καβέτι δικό σας; της γης μας τα γέννηματα, των δέντρων μας οι σπώρες, α, τι τα χέρια πλάθουνε, της προκοπής σημάδια. Πεντάδική μας προπαντός η γαστρονομία καρδιά μας. Εσείς να τρώτε, φίλοι μου, κι εγώ θα σας δηγνέμαι: "Μια Κυριακή τριαντάφυλλο σε χρυσάφι πανέρι, του Γιάννου, του Μυρογιάννου, του μαυροπλανεμένου χρυσά στεφάνια πλέκανε τριαντάφυλλα παρβένες. Τον πλάνεψε τ' αναυτό Βενετικό λογάρι, τ' αμπελία με τους ξομάρχους, τα πράσινα ελιωφόρια και τα χωράφια τα παχιά με τους πολλούς ζευγάδες κι αφήνει την αγάπη του κι άλλη γυναίκα παίρνει.

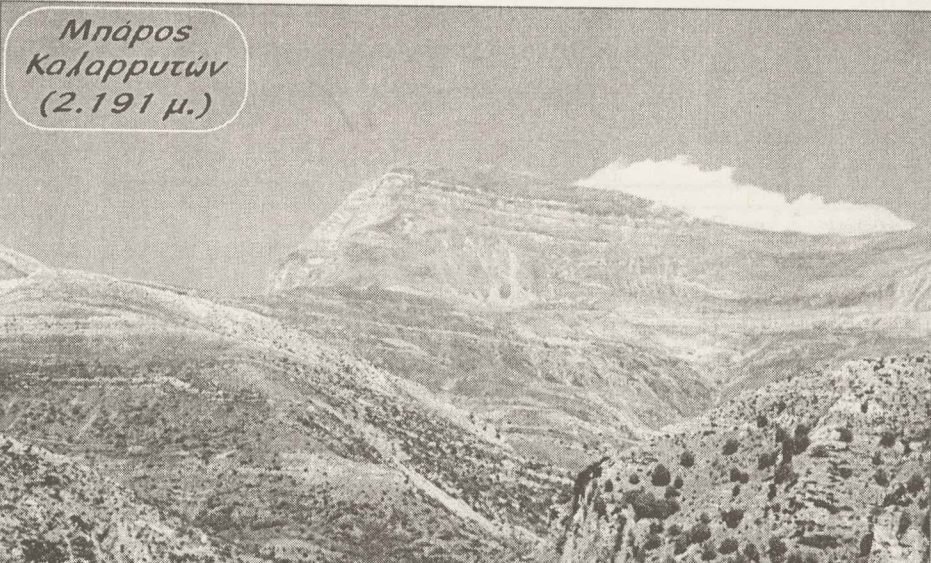
Κι η Λυγερή ψυχομαχά, βασιλικού κλωνάρια που το κατεμάσημε με βιά κορφολογίσαν. Τρεις φίλες συντοπίτισσες, της γειτονιάς οι πρώτες κινήσαν κι ανεβήκανε σκαλί κι σκαλοπάτι τ' ανήφορο της γειτονιάς και στο περβόλι μπαίνουν. Στα μυρωμένα λιακωτά σε καρυδιά κρεβάτι τη Λυγερή αγναντέψανε να πολεμάει το Χάρο. Σήκου, κοπέλα Λυγερή, και δέσε την καρδιά σου μες τα μερσίνια τα χλωρά κι αυτά τα δακρύα σου, μες τη μουσική αποσπρόγυι" τα και μέσα στα μετάξια. Ποιά αγάπη δεν έχει καμιάς και δάκρυα ποιά αγάπη; Και ποιά αγάπη δε νικά τ' ανθοκονταντάντες;

Γενάρη, φλέβες άνοιξε στις ρόγες των βυζίων μου, γάλα να τρέχει ποταμός να θρέψω το παιδί μου, Μάρτη μου, με τα λουλούδια, κι Απρίλη, με τα ρόδα, και, Μάη μου, μάγεψε το νιό κοντά μου να γυρίσει, τον Γιάννη, τον Μυρογιάννο, τον μαυροπλανεμένο. Καβάλα στη χρυσόμouλα, μ' ολόχρυσο ζωνάρι, πεζεύει στο πεζούλι μου κοντά στο κρύο πηγάδι. Ζητά νερό να ξεπλυθεί, νερό να ξεδιψάσει κι αντί νερό, παίρνει φιλί και δυο φορές διψάει: "Ασιμωσλικοζύμωτη και βαμβάκοστηθάτη χελιδονογλυκόχειλη και ζαχαρογλυκαστάτη έχεις τριανταφυλλόβρυση πάνω του μαγουλά σου και στάξεις το ροδόσταγμα και τρέχει στα λαϊμά σου". Πλανεύτηκα και χάθικα μες τη φωλιά αγάλια του. Και το πρώι τριαντάφυλλα με εγώ τη μέρα χάνω. Καβαλικά τη μούλα του και φευγει με τον ήλιο, για να γυρίσει δίπλα μου τη νύχτα με τη δρόσο. Κι η νύχτα ξαναγύρισε με ετούτος δε γυρίζει. Τρέμω κάρτα να του πω κι ας μ' έχει ληρημόνησει κι ας μ' άφησε κατόμνησαν σαν καλαμιά στον κάμπο, σπέρνοντας, θερίζουν τον καρπό κι η καλαμιά απομένει". Κι ο βασιλιάς, τραγουδιστής, απ' την πολλή λαχράρα τη διαμαντένια του καρδιά μες το τραγούδι δείχνει: Το σπίτι σας τριαντάφυλλο και γασσεμί τη καρδιά σας κι οι τρόποι σας γαρούφαλλο που κόσμο αιχμαλωτίζουν. Καλοκαρδιά-καλοκαρδιά μονάχα τ' όνομά σας. Τα λόγια σας χρυσάφια στην Πόλη πλουμισμένα. Εσείς να τρώτε, φίλοι μου, κι εγώ θα σας δηγνέμαι: "Θα σούπερουν πανίχρυσες πατρίδες για πατρίδα και γλάδες πιο βασιλικές για να τις διαφεντεύεις παρά πατρίδες ξωτικών κι ανεμικών κι πλάσες. -Κόρη, για δος μου θάνατο, κόρη, για δος μου πάθος. Λιβάνια στο ζυγόρρι σου και στην αυλή σου σμύρνα κι αραβικές μουσικήσσες στίβες και στίβες και με αυγή κι απομυσημερο, βροδίες και μεσούνυχτα. Πάρε με σκαλό δουλειά και μπιστικό δρανάη. -Δεντρογαλιές τα μέμματα, τα λόγια σαν τα ζόρικα

Στον τόπο μας με

Νέος χρόνος, Νέος αιώνας, Νέα χιλιετία!

Ήδη βαδίζουμε στο 2000 μ.Χ. Η είσοδος στο νέο χρόνο, στον νέο αιώνα, στη νέα χιλιετία γιορτάστηκε παγκόσμια με γιορτές φαντασμαγορικές σε ανοικτούς χώρους, σε πηλατές, σε ήλμνια και σε καταστάσεις

Μνήρος Καλαρρυτιών (2.191 μ.)

Τώρα, εάν είναι εφέτος ή του χρόνου η αρχή, είναι θέμα όληων που κατέχουν καλύτερα το θέμα.

Εμείς θα δούμε το κοσμοϊστορικό γεγονός από την πνευματική του μορφή, την ουσιαστική του οπτική.

Το 2000 μ.Χ. είναι όντως σταθμός και ορόσημο στην παγκόσμια ιστορία. Γιατί; Διότι τώρα και 2000 χρόνια πριν γεννήθηκε ο Χριστός και αποκάλυψε στον κόσμο την Αλήθειά Του. Αυτή την Αλήθεια σήμερα την βρίσκουμε στην Εκκλησία: στο Ευαγγέλιο, τα Ιερά Μυστήρια και τη Λατρευτική Ζωή, κοντολογίς στην Ορθόδοξία.

Η Αλήθεια του Χριστού έδωσε στον πολιτισμό εκφράσεις, έργα που νοηματούζουν, ομορφαίνουν και εκ-

πολιτίζουν τον άνθρωπο. Αυτό μαρτυρούν έργα: Λογοτεχνίας, Μουσικής, Ζωγραφικής, Αρχιτεκτονικής, Γραμμάτων και Επιστήμης. Με μια λέξη: Πολιτισμός.

Όσες φορές απομακρύνθηκε ο άνθρωπος στην πορεία των αιώνων από την Αλήθεια του Χριστού τα επικό-βουθα γνωστά: πόλεμοι, αιματοχυσία, ερείπια, καταστροφές.

Πότε θα ακούσουμε το ελπιδοφόρο μήνυμά της Εκκλησίας μας; "Εν τα φωτί Σου ο ψό με θα

φωτί". Συχνά το ακούμε, αλλή πρέπει να αγωνιστούμε να το βιώσουμε σε πράξεις χριστιανικής αγάπης, να δούμε τον συνάνθρωπό μας σαν τον αδερφό μας. Τότε και μόνον τότε θα ζήσουμε με ειρήνη, με αγάπη, με σεβασμό, με χαρά, με πραγματική προκοπή.

Στην υλιστική εποχή μας η σωτηρία μας μόνο, εάν ενστερνιστούμε την Αλήθεια του Χριστού, όχι τυπικά, αλλή ουσιαστικά, στην πραγματικότητα θα έρθει στις καρδιές και τη ζωή μας.

Ευχόμαστε πολλά... Στην αγκώνα

Χρονιάρες ημέρες οι ευχές δίνουν και παίρνουν. Ευχόμαστε πολλά, περιμένουμε πολλά. Αμέσως έρχεται εύλογο το ερώτημα: Από ποιόν; Αφήνω την απάντηση στη διακριτική σας ευχέρεια.

Τι είναι ευχή; Ας δούμε τον όρο. Το ουσιαστικό ευχή είναι αρχαιοελληνικό [-αρχ. ευχή -εὐχομαι (=εκπράζω ευχή, επιθυμία)] σημαίνει έκφραση επιθυμίας να γίνει κάτι. Έτσι λέμε: Εύχομαι: Καλή χρονιά, υγεία και ευτυχία, ό,τι καλύτερο, όλα να πάνε καλά κ.λ.π.

Επομένως η ευχή είναι τυπική έκφραση της ελπίδας ή της επιθυμίας για την ευνοϊκή εξέλιξη των πραγμάτων. Στις ευχές μας χρησιμοποιούμε ίσως ασυνείδητα το σχήμα των κοινών ευχών των ημερών ή και εξεζητημένα σχήματα για εντυπωσιασμούς. Εκείνοι που μένουν είναι η ζωνή επιθυμία για την καλή έκβαση, κατάληξη, αποτέλεσμα.

Η ροή των πραγμάτων από ποιόν εξαρτάται, για να έρθουν όλα ρόδινα, αίσια, ευόινα; Γενικώς και αορίστως από αστάθμητους, απροσδιόριστους, αορίστους, ακαθόριστους παράγοντες. Έτσι νομίζεται!

Εδώ οφείλει ο καθένας να δώσει την απάντησή του. Βέβαια είναι καθαρή ουτοπία να προσδιορίσουμε τις λεπτομέρειες της απόκρισης. Γενικώς θα πούμε ότι οι ευχές γίνονται πραγματικότητες με τη βοήθεια του Θεού και τον σκληρό αγώνα του καθένα μας. Η πραγματικότητα δεν μεταπορίζεται με λόγια!!!

Το φοβερό είναι ότι ζητούμε βοήθεια από όποιον νομίζουμε ότι μπορεί να μας δώσει, τη στιγμή που εμείς δεν κάνουμε τίποτε για τον εαυτό μας, το σπίτι μας, γενικώς την έρμη κοινωνία που μας βασανίζει και την βασανίζουμε.

Η αγκώνα είναι η εσωτερική γωνιά του σπιτιού. Πιο συγκεκριμενικά η γωνιά κοντά στο τζάκι. Είναι θέση τιμητική που καθόταν ο παππούς, η γιαγιά, οι γεροντότεροι της φαμίλιας. Ακόμη η θέση της αγκώνας προσφερόταν σε συγγενείς επισκέπτες γέροντες, γεροντίσσης, γενικώς τους ηλικιωμένους. Είναι χαρακτηριστική η φράση: "Περάστε στην αγκώνα", δηλαδή στην τιμητική θέση.

Είχαν οι αξιοπρεπείς αυτοί άνθρωποι άλλων εποχών και έχουν και στην εποχή μας, όσοι απόμειναν, σεβασμό, δηλαδή εκτίμηση, τιμή για τον άλλον. Είναι γνωστές οι φράσεις: "δείχνει σεβασμό όχι μόνο στους γονείς, αλλά και στους γερρόντους", "Σεβαστοί μου γονείς", η όμορφη προσφώνηση στις επιστολές. Και για να υπάρχει αυτός ο σεβασμός, ο αξιοπρεπής άνθρωπος, είχε σεβασμό στον εαυτό του, είχε αυτοσεβασμό.

Αυτός είναι ο βασικός λόγος που πρόσωπα oligογράμματα ή και αγράμματα άλλων εποχών διέθεταν ηθική καλλιέργεια που, την αποκτούσαν στο σπίτι, στο σχολείο, στην Εκκλησία, στη γειτονιά, στην εύρυθμη κοινωνία.

Υπάρχουν στις μέρες μας κοινωνικά στοιχεία ικανά να διαμορφώσουν σωστούς ανθρώπους, με ήθος, με ανθρωπιά, με σεβασμό; Σαφώς υπάρχουν και σαφέστατα σπανίζουν.

Όταν μιλάμε για σεβασμό εννοούμε αληθινό, γνήσιο, αυθεντικό, φυσικό και αβίαστο. Σεβασμό χωρίς προσποίηση, υποκρισία, ψευτιά. Ο άνθρωπος των ημερών μας έχει ανάγκη από γνησιότητα συμπεριφορών, από ειλικρίνεια ήθους, από ανόθευτο φέρεμμα. Πως θα γίνει αυτό; Ο καθένας ας αρχίσει το σωστό, από τον εαυτό του και μετά να διαμαρτύρεται για τις απρέπειες των άλλων που "φευ" αφθονού!

τους ανθρώπους μας

Η λεπτομέρεια και η ποιότητα

Θαυμάζουμε τις λιθοδομές των παλιών κατασκευών στα σπίτια και γενικώς στις οικοδομές του κεφαλοχώριού μας. Είναι όντως "χάρμα οφθαλμών", δηλαδή απόλαυση των ματιών. Ο κάτοικος ή ο επισκέπτης βλέποντας αυτό το έργο έχει ένα αίσθημα ήπιωτικό που τον απαλλάσσει από καταστάσεις πιεστικές.

Η λεπτομέρεια, το μικρό μέρος ενός όλου, το πιο μικροστοιχείο του συνόλου π.χ. υποθέσεως έργου, οικοδομής: κ.λ.π.

προϋποθέτει δημιουργό αξιώσεων, αξιόλογο, σημαντικό, ιδιαιτερωτό επιπέδου. Στον καιρό μας αφθονούν οι μετρούπτες, οι άνθρωποι περιορισμένων ικανοτήτων.

Στις άριστες δημιουργίες, πάσης φύσεως, διακρίνεται η ποιότητα, το ποιόν, η εσωτερική υπόσταση του πράγματος.

Η ποιότητα π.χ. μιας λιθοδομής τη χαρακτηρίζει και τη διαφοροποιεί από τις όμοιές της. Είναι, με άλλα λόγια, το σύνολο των θετικών ιδιοτήτων της, η αρχοντιά της.

Σταθήκαμε για λίγο στη λεπτομέρεια και την ποιότητα, στο εννοιολογικό τους περιεχόμενο, γιατί φοβάμαι πως τα στοιχεία αυτά στα σύγχρονα δημιουργήματα κοινού μας λείπουν, να αφανιστούν. Αυτή η ολέθρια

για την ποιότητα ζωής απουσία οφείλεται σε πολλούς λόγους: α) στην ανεπάρκεια. Ο ανεπαρκής στερείται των απαραίτητων δεξιοτήτων ή ικανοτήτων για την επίτευξη του επιθυμητού στόχου,

β) στην ανεντιμότητα. Ο ανέντιμος δεν χαρακτηρίζεται από εντιμότητα ή ευσυνειδησία και χρησιμοποιεί αθέμιτους τρόπους για να φτάσει στην επίτευξη των σκοπών του,

γ) στην αισχροκέρδεια κ.λ.π. Γιατί τα γράφουμε αυτά: Αλλή είναι λίγες από τις κατοπιές της εποχής μας που οφείλουμε να αποφεύγουμε για να περπατάμε το δρόμο με ψηλά το κεφάλι και καθαρό μέτωπο.

Κάτω δεξιά το σπίτι των αδελφών ΜΠΑΖΑΚΗ, κλασικό δείγμα παραδοσιακής Αρχιτεκτονικής (έτος έκτισεως 1889)

ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ

Χαρήκαμε κουβέντα. Αλκιονίδες ημέρες. Βαθύς γλυκός. Λίγος κόσμος και ο Ναπολέων πάντα πρόθυμος να εξυπηρετεί τους πελάτες του. Ο ορεινός χειμωνιάτικος ήλιος έχει μια ιδιαίτερη χάρη και χαρούμενη ζεστασιά. Πότε πέρασαν ώρες κάτω από την Ακακία που τα κλαδιά της φαινόταν ξερόκαδα, αλλά ήταν γεμάτα ζωή, όπως θα δείξουν την Άνοιξη που θα πετάξουν φύλλα και λουλούδια. Ανάμεσά μας ο κυρ-Αλέξης, καλός οικογενειάρχης, εργατικός, τίμιος, ευγενικός, αξιοπρεπής. Μαζί του χαρήκαμε νοηματισμένη ψυχική αρχοντιά των ανθρώπων που την ζωντανεύουν με τη ζωή και τις συμπεριφορές τους. Η αξιοπρέπεια σπανίζει και είναι κατάκτηση της καλής οικογένειας, του καλού Σχολείου της εύρυθμης κοινωνίας γενικών του κυριολεκτικά πολιτισμένου ανθρώπου. Με την αξιοπρέπεια θα πορευτούμε σωστά στην 3η χιλιετία μ.Χ.

Καλή χρονιά
Ο ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΗΣ

και τα ξεμυστηρέματα θανατικά βοτάνια στις χύτρες κάποιες μάγισσας και μιας ξωθιάς φτιαγμένα. Μα την παρθένα μου τιμή της προσοχής τα μάτια σε δράκοι, σιδερόδρακοι κι ακρίτες της φυλάγουν. Για να πειστό στα λόγια σου δοκίμα θα σου βάλλω, δοκίμα, ερωτοδόκιμα δαιμονοκαμμένα. Κι αρχίζουμε τα δίστιχα ερωτοαλαφβητάρια, κλωνιά βασιλικόκλωνα, διπλομαργαριάρια κι αρχίζουν τα εκατόλογα που τελειωμό δεν έχουν κι οι παροιμίες αρχίζουν, τα χρυσοπαράμυθια, τα καθαρολογήματα κι οι πλάνοι γλωσσόδετες κι αρχίζουν τα ανίγματα κι αρχίζουν οι μπαλλάντες. Στα δίστιχα ρηγόπουλο, στις παροιμίες διάδοχος, στα παραμύθια ασύγκριτος, στα ανίγματα προφήτης, στα καθαρολογήματα ποταμία αηδονίσιο κι στις μπαλλάντες ξωτικό βιολί κελαηδισμένο. Μα το στερνό δοκίμι της, δοκίμι του θανάτου. Στ' απόκριμο κι απόξενο της αρρωστιάς πηγάδι -κι όμως καθρεφτίζει λαμπρό των ουρανών τα κάλλη, τον ήλιο κοσμογύριστο, την πούλια ονειροπλέχτρα, και τ' άστρα μάτια και φτερά κάποιες ερωτοκρίτρες και το φεγγάρι δίστιχο της κρητικής αγάπης, τον ξεκούστον αυγερινό τραγουδιστή λυράρη-στ' απόμερο κι απόξενο της αρρωστιάς πηγάδι να κατεβή μεσημέρα το χρυσόδακτυλίδι το μυθικό και ξωτικό να βρη, να της το φέρε. Σκαλί-σκαλί κατέβηκε μα η Πνίχτρα τον αρπάξει μες τα δαιμονοξώβεργα και μες τα ξωθοβόρρα και ο νιός καπνοακροπρίστηκε κι η Πνίχτρα χαγανάζει. Γεια και χαρά που πνίγηκες σ' ερωτικό δοκίμι, που πηγαδιού αγαπητικό, γαμπρέ της μαύρης Πνίχτρας. Όποιος για την αγάπη του πεθαίνει, δεν πεθαίνει. Καλοτεχνίτες μάστοροι στις ζωγραφιστων ρίχνουν, στα μάρμαρα τον γράφουνε ρηγάδες σκαλιστάδες κι αρχόντοι στιχομάτορες μες τα φτερά του στίχου με χιλίες-δυο χρυσόβουλε ρημίθεο τον σφραγίζουν και στους μελλούμενους καιρούς εικόνα και κορώνα, βυζαντινό αριστούργημα, θα μένει, δεν πεθαίνει, στερείται των απαραίτητων δεξιοτήτων ή ικανοτήτων για την επίτευξη του επιθυμητού στόχου,

Μανουλάι ασπιμολοιμύστο που λάμπει στην ασπράδα κι απάνω του λαμπάδα στέκει σα λείκα στο βουνό, τι νάναι αυτό αποκρίσσο. - Το κορμί σου. Σαν παίζανε, σαν παίζανε μες την τριανταφυλλιά που γαλανιά πούλια πετάχτηκαν απ' τη φραγή και τ' άρπαξαν δυο ριδιά. - Τα δυο σου φρύδια. Σκασμένο ροδί κόκκινο γεμμένο στο κλωνάρι με τις σειρές μαργαριτάρι κι οι χάντρες τους να νευνούν στο διψασμένο χρώμα. - Τ' ωραίο σου στόμα. Μέλι απλωμένο μες το φως, φλουριά κλωνί-κλωνάρι, στη μέση τ' αλώνιού σπάρει, φύλλα που πέφτουν χρυσάφια μες την καρδιά του δάσου. - Τα μαλλιά σου. Το γασσεμί στη γειτονιά το μοσκοβολισμένο ακρόαυτο ανθισμένο, στάλες νερά να σπάζουνε κλωνιές-κλωνιές κομμάτια - Τα δυο σου μάτια.

Μια νύχτα ελιγοθύμισε στα κλώνια το φεγγάρι κι ήρθαν τ' αράματα της γης για να το συνεφέρουν. Μύρισε πέρα ο μενεξές κι απάντησαν τα κρίνα κι ένας ανθός της νεραντζιάς διπλοτριπλομύρισε και σκάει το γαρούφαλλο με το πνιγμένο μύρο, σπαρτάρες κι απόκριψε το αθώο κυκλαμινάκι. Μα το φεγγάρι ζήτηθηκε κι άρχισε ν' ανασταίνει στα μύρα του εκατόφυλλου, το κάθε φύλλο κόσμος. Ζαλιώθηκε, αποχάθηκε μες τις αυλές ο ήλιος κι αρχίσαν μες το στόμα του τα ερωτοαλαφβητάρια, σαν το νεράκι απ' την πηγή, να τρέχουν και να φεύγουν. Άστρα της γης και τ' ουρανού κι ανθόι του παραδείσου μες το κορμί σου ανθίζουν και τα κρασιά τα κόκκινα στάζουν μες το φιλί σου κι όποιο φιλάς ζαλίζουν. Κι ανάμεσα στα στήθη σου μια περόδικα φωλιάζει σε μια φωλιά με γασσεμί. Για τούτες τις γλυκάδες σου πιάσεις, φως μου, δεν αλλάζει με τα φιλά σου την ψυχή: Βάζω μια τρίχα σου ξανθή στο ζήγι να ζυγίσω και τα νικέει τ' ανθοφλουριά, στον χρυσόχο τον μάστορα την πάω να την πούλησω τόσα διαμάντια δεν κρατά. Του ήλιου την δείχνα να μου ης στον κόσμο ποιος την παίρνει; ποιος παραβγαίνει θησαυρός; κι ο ήλιος ο πολλές φορές την κεφαλή του γέρνει και λέγει: "μήτε κι ο Θεός". Γεμίζω τα ποτήρια μου και με δύνατα κρασιά κι απανώ τα πίνω, στάζω σταφύλια και κρασί στα δρόσα η φυλλωσιά να στο κρασί δε θβύνω. Κι όταν γυρίσω και σε δω, του παραδέσσου ανθέ, κρύο νερό κι αν πίνω, ζαλίζομαι, παραπατώ κι απημεύω για σε και στο κρασί αποσβύνω.

(Απόσπασμα)
ΚΥΠΡΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΗΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ
ΚΥΠΡΟΣ

Η μορφολογία του εδάφους βασικός παράγων της απομόνωσης και της υπανάπτυξης της Ηπείρου- Προτάσεις για την επίλυση του προβλήματος

➤ **Η περιπούδαση αυτή ομιλία έγινε στο 6ο Παγκόσμιο ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ στην Ηγουμενίτσα στις 27-8-1999 από τον Πρόεδρο του Συλλόγου των εν Απική Καλαρρυτινών, Δικηγόρο κ. ΣΠΥΡΟ ΦΑΣΟΥΛΑ**

2η και τελευταία συνέχεια

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

Οι επεμβάσεις που ενδείκνυνται για την επίτευξη αυτού του στόχου, είναι η παροχή φθηνής ενέργειας και η κατασκευή της απαραίτητης υποδομής για την εύκολη, γρήγορη και απρόσκοπτη μεταφορά εμπορευμάτων και προσώπων, η οποία, απ' ενός μεν θα μειώσει το κόστος μεταφοράς, απ' ετέρου δε, εκμεταλλευόμενη τις γεωπολιτικές συνθήκες που διαμορφώθηκαν τα τελευταία χρόνια, θα εντάξει την Ήπειρο σ' ένα μεγάλο διευρωπαϊκό άξονα βορρά-νότου και δύσης-ανατολής, με πορθμείο από Ιταλία, δημιουργώντας θέσεις εργασίας και καθιστώντας ελκυστικές τις επενδύσεις του δευτερογενή τομέα, αφού με αυτόν τον τρόπο θα διευκολύνονταν η μεταφορά της παραγωγής στα μεγάλα καταναλωτικά κέντρα, εντός και εκτός Ελλάδος. Αλλωστε η Ηγουμενίτσα αποτελεί την πιο κεντροβαρή θέση για Δυτική πύλη της Ελλάδος.

Σημειώτουν ότι η έκθεση της Επιτροπής Μεταφορών και Τουρισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, σχετικά με την ανάπτυξη των θαλασσίων μεταφορών και των θαλασσίων λιμένων της Αδριατικής Θάλασσας και του Ιονίου πελάγους, γνωστή ως "έκθεση DE PICCOLI", δίνει ευρύτερη διάσταση στον διάδρομο Αδριατικής-Ιονίου, για το σύνολο των Κοινοτικών Μεταφορών, με προέβλεψη ή προορισμό την Μέση Ανατολή και τη Μαύρη Θάλασσα. Που σημαίνει ότι η Ήπειρος καλείται να διαδραματίσει έναν βασικό ρόλο στις διεθνείς μεταφορές, εφ' όσον βέβαια γίνουν τα κατάλληλα έργα υποδομής.

Η Ήπειρος, μπορεί να αποκτήσει φθηνή ενέργεια, αν επεκταθεί και σ' αυτήν ο αγωγός φυσικού αερίου. Το κόστος κατασκευής του θα πρέπει να αντιμετωπισθεί με την διπλή προοπτική, της περιφερειακής ανάπτυξης και της μελλοντικής επέκτασης του προς Αλβανία, που θα φέρει μεγάλο όφελος στην Εθνική Οικονομία μακροπρόθεσμα, αλλά και θα αναβαθμίσει το γεωπολιτικό ρόλο της Ελλάδας. Υπάρχει βέβαια και η δυνατότητα αντί αγωγού, να μεταφέρεται το αέριο σε υγρή κατάσταση, σε κάποιο λιμένα και να προωθείται από εκεί με αγωγή στις βιομηχανικές ζώνες, όπως γίνεται στην νήσο Ρεβυθούσα, κοντά στα Μέγαρα.

Το φυσικό αέριο είναι ένα μείγμα ελαφρών υδρογονανθράκων, με κύριο συστατικό το μεθάνιο, τα δε γνωστά αποθέματά του, επαρκούν για 60 χρόνια τουλάχιστον. Σήμερα η ύπαρξη εγκα-

τάστασης παροχής φυσικού αερίου, στην υποδομή ενός βιομηχανικού πάρκου, είναι εξ' ίσου αυτονόητη με την εγκατάσταση νερού και ρεύματος.

Μερικοί από τους λόγους που προτιμάται το φυσικό αέριο για βιομηχανική χρήση είναι η αναγκαιότητα περιορισμού της σατάλης ηλεκτρικής ενέργειας, της οποίας ο συντελεστής απόδοσης είναι απαράδεκτα χαμηλός, το ότι η ροή του αερίου είναι ευκολότερη, και οι κίνδυνοι ατυχήματος μειωμένοι, το ότι οι ρύποι που ελκύει είναι εμφανώς λιγότεροι, και τέλος το ότι το κόστος του είναι μικρότερο από τις άλλες μορφές ενέργειας. Δυστυχώς μέχρι σήμερα δεν έγινε καμία

ΑΠΟ ΤΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΑΣ ΑΡΧΕΙΟ (1916): Ορθιοί : Ηλίας Μόκας, Νίκος Γκατζόγιας. Καθιστοί: Χρήστος Σακογιάννης, Κώστας Γκατζόγιας

αντιμετώπιση ή μελέτη αυτής της προοπτικής.

Στην επίλυση του προβλήματος της προσπέλασης εξ' αλλού, προς τα νότια μεν θα συμβάλει ουσιαστικά η κατασκευή της γέφυρας Ρίου-Αντιρρίου, προς τα ανατολικά όμως, η κατασκευή της σήραγγας παράκαμψης της Κατάρας ή ακόμη και του αυτοκινητόδρομου "Εγνατία", ελάχιστα θα συμβάλλουν στην επίλυση του προβλήματος, αφού και ο αυτοκινητόδρομος αυτός θα διασχίζει την Πίνδο και μάλιστα σε υψόμετρο 1.100 μ. περίπου, με όλα τα γνωστά προβλήματα από το χιόνι, τον παγετό και τις μεγάλες κλίσεις, που δυσκολεύουν την εμπορευματική μεταφορά, ιδιαίτερα τον χειμώνα, όπως απειλήχθη και με τον νέο αυτοκινητόδρομο Κορίνθου-Τρίπολης. Έτσι, η μόνη λύση για την επικοινωνία προς ανατολάς, είναι η κατασκευή σιδηροδρομικής γραμμής. Και βέβαια μια εύκολη δίοδος προς ανατολάς είναι απαραίτητη προϋπόθεση, για την ανάδειξη της Ηπείρου και της Ελλάδας γενικότερα, σε γέφυρα μεταξύ Δ. Ευρώπης-Μέσης Ανατολής και Δυτ. Ευρώπης-Μαύρης Θάλασσας, με πορθμεία όπου θα

εισέρχονται οι σιρμολί, για να μεταφερθούν από την Ιταλία στην Ηγουμενίτσα και από τον Βόλο στην Συρία, όπως συμβαίνει και σε άλλες ανάλογες περιπτώσεις (π.χ. μεταξύ Γερμανίας-Σκανδιναβίας, Δανίας-Σουηδίας κ.λ.π.).

Το πρόβλημα όμως της απομόνωσης της Ηπείρου έχει και μια άλλη διάσταση. Δηλαδή η απομόνωση κρίνεται και από τον όγκο και την ποσότητα των εμπορευμάτων και τον αριθμό των επιβατών που είναι δυνατόν να μεταφερθούν προς μία κατεύθυνση, μέσα σ' ένα ορισμένο χρονικό διάστημα, με την υπάρχουσα συγκοινωνιακή υποδομή. Από αυτή την πλευρά μ' νο ο σιδηρόδρομος μπορεί να επιλύσει το πρόβλημα, ακόμη και προς τον νότο, διότι μόνο αυτός από όλα τα χερσαία μέσα μεταφοράς, έχει απεριόριστη μεταφορική ικανότητα και μάλιστα με μικρό κόστος ανά μονάδα εμπορεύματος και ανά επιβάτη. Άρα, χωρίς σιδηροδρομική σύνδεση, τουλάχιστον προς μια κατεύθυνση, προς ανατολάς ή προς νότο, η Ήπειρος δεν μπορεί να επιλύσει πραγματικά το πρόβλημα της συγκοινωνιακής της απομόνωσης και να δημιουργήσει προϋποθέσεις ανάπτυξης της αλλιά ούτε και η Ελλάδα το πρόβλημα της επικοινωνίας της με την Δυτική και Κεντρική Ευρώπη. Πέραν του ότι η οδική μεταφορά δεν θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίες στην περιοχή, ενώ αντίθετα θα διευκολύνει την γρήγορη μετάβασή προς Θεσσαλία ή Μακεδονία, με αποτέλεσμα την μη παραμονή των ταξιδιωτών στην Ήπειρο. Υπάρχει όμως και ένας άλλος λόγος που καθιστά απαραίτητη την σύνδεση της Ηγουμενίτσας με το Ελληνικό σιδηροδρομικό δίκτυο και ιδιαίτερα με αυτό της Θεσσαλίας. Σ' όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες, ακόμα και στις γειτονικές μας της Βαλκανικής χερσονήσου, ο σιδηρόδρομος όχι μόνο δεν έπαψε να είναι το βασικό μέσο χερσαίας μεταφοράς, αλλά τα τελευταία 20 χρόνια, αναπτύσσεται παντού μια νέα εντυπωσιακή ανάπτυξη, αναγέννηση και επέκταση των σιδηροδρομικών δικτύων με πρωταγωνιστές τη Γαλλία και τη Γερμανία. Όλες σχεδόν οι χώρες, επενδύουν τεράστια ποσά για την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό του σιδηροδρομικού τους δικτύου, γνωρίζοντας ότι, οι επενδύσεις αυτές, όσο μεγάλες και αν είναι, είναι ανταποδοτικές για την Εθνική τους Οικονομία, το δε μεταφορικό έργο του σιδηρόδρομου δεν είναι δυνατόν να το φέρει εις πέρας το αυτοκίνητο. Περιοχές χωρίς σιδηροδρομική σύνδεση, σήμερα είναι καταδικασμένες σε μαρasmus και υπανάπτυξη. Ο σιδηρόδρομος θεωρείται το μεταφορικό μέσο μελλοντικό.

Ο λόγος της στροφής προς το σιδηρόδρομο, οφείλεται στο ότι ο τελευταίος έχει ορισμένα πλεονεκτήματα που τον καθιστούν ασυναγώνιστο, σε ορισμένα τουλάχιστον είδη μεταφορών, μερικά από τα οποία είναι, το μικρό κόστος μεταφοράς, η απεριόριστη δυνατότητα μαζικών με-

Συνέχεια στη σελ. 7

Συνέχεια από τη σελ. 6

ταφορών, εμπορευμάτων και προσώπων, ο μικρός χώρος που καταλαμβάνει, η μη ρύπανση, οι μεγάλες ανέσεις που παρέχει και η μεγάλη ασφάλεια, αφού έχει τον μικρότερο δείκτη ατυχημάτων. Σε σχέση με το αυτοκίνητο π.χ. και για ίδιο έργο, που του αναλογεί ένας νεκρός έναντι 1.300 νεκρών στην οδική μεταφορά. Έτσι, ένα μεγάλο μέρος των εμπορευματικών μεταφορών και το σύνολο σχεδόν των μαζικών χερσαίων επιβατικών μεταφορών, γίνεται σήμερα σ' όλη την Ευρώπη, με το σιδηρόδρομο, τα δε 20 προεχρή χρόνια, προβλέπεται να αυξηθεί θεαματικά το έργο του. Ιδιαίτερα στον τομέα των σιδηροδρομικών εμπορευματικών μεταφορών, είμαστε θεατές μίας εντυπωσιακής τεχνολογικής επανάστασης, η οποία καθιστά τον σιδηρόδρομο όλο και πιο ευέλικτο, αυξανοντας τα πλεονεκτήματα και ελαχιστοποιώντας τα μειονεκτήματα της σιδηροδρομικής εμπορευματικής μεταφοράς, γεγονός που θα αφοτρέπει όλο και πιο πολλές επιχειρήσεις, από το να προτιμούν την οδική μεταφορά στο μέλλον, ιδιαίτερα για μακρινές, συνδυασμένες ή μαζικές μεταφορές. Τυχόν λοιπόν στήριξη των μεταφορών μας μόνο στην οδική μεταφορά όπως περίπου γίνεται μέχρι σήμερα, καθώς και η μη σύνδεση της Ηπείρου με τον Βόλο με σιδηρόδρομο, θα οδηγήσει σταδιακά στον εκφυλισμό και στην υποβάθμιση του άξονα Ιταλίας-Ηγουμενίτσας-Βόλου-Μέσης Ανατολής, αν τελικά στηριχθεί μόνο στις οδικές μεταφορές, διότι σιγά σιγά θα προτιμηθούν λύσεις που θα προσφέρουν σιδηροδρομική μεταφορά, αφού το αντίθε-

το θα απαιτεί μεταφορτώσεις ή επιλογή της λύσης της οδικής μεταφοράς. Ήδη πολλοί και μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, προσπαθούν να βρουν κάποιο πρόσχημα, ώστε να στερήσουν την Ελλάδα, και επομένως και την Ήπειρο, από τον ρόλο της γέφυρας προς τη Μέση Ανατολή (π.χ. λύση μέσω Δυραχίου-Βουλγαρίας-Τουρκίας κ.λ.π.).

Ήδη δε, η μεν Τουρκία κατασκευάζει υποθαλάσσια σήραγγα στον Βόσπορο, οι δε Βουλγαρία και η Π.Γ.Δ.Μ. προωθούν την σιδηροδρομική σύνδεση μεταξύ τους, με αποτέλεσμα, ο μόνος ελληνικών κρίκος για την δημιουργία της σιδηροδρομικής Εγνατίας, βορείως της Ελλάδας, να είναι το τμήμα Πόγραδετς-Σκόπια.

ΤΙ ΕΓΙΝΕ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

Η γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου βαίνει προς υποψηφιότητα, μετά την πρόσφατη επιλογή αναδόχου χωρίς όμως πρόβλεψη σιδηροδρομικής γραμμής επ' αυτής και χωρίς προοπτική σύντομης αναβάθμισης του δυτικού κάθετου οδικού άξονα της χώρας. Η σήραγγα Μετσόβου έχει ολοκληρωθεί, πλην όμως δεν έχουν κατασκευασθεί οι οδικές προαβάσεις, γι' αυτό και δεν χρησιμοποιείται. Για την επικοινωνία με την ανατολική Ελλάδα, δόθηκε

προτεραιότητα στην διεύθυνση μέσω Γιουγκοσλαβίας, χωρίς όμως σύνδεση σιδηροδρομική της Ελλάδας με την Αλβανία μέσω Φλώρινας και το δεύτερο τα αντίστροφα. Τα συμπεράσματα είναι ότι ακόμη και στην χειρότερη περίπτωση, η οικονομική απόδοση είναι θετική, τουλάχιστον ελαφρώς άνω του επιπέδου του πραγματικού κόστους κεφαλαίου (3%). Η εμπορική όμως απόδοση, αν αφαιρεθεί ο Ο.Σ.Ε. να καλύψει εξ' ολοκλήρου το κόστος κατασκευής, είναι ελαφρώς αρνητική. Όμως κανένα μεταφορικό μέσο δεν χρηματοδοτεί, εξ' ολοκλήρου τουλάχιστον, την υποδομή της μεταφοράς, γι' αυτό και σωστά παρατηρείται ότι δεν θα πρέπει να επιβαρυνθεί ο Ο.Σ.Ε. με την κατασκευή της γραμμής. Αλλωστε και την κατασκευή της Εγνατίας οδού την χρηματοδοτεί το κράτος και όχι οι μελλοντικοί χρήστες αυτής. Παρατηρεί όμως επίσης η μελέτη ότι, οι αποδόσεις αυτές θα πρέπει να ερμηνευθούν ως κατώτερα όρια, διότι υπάρχουν πρόσθετα οφέλη που είναι δύσκολο να ποσοτικοποιηθούν και τα οποία, αν προσμετρηθούν, αλλοιάζουν την όλη εικόνα. Και εννοεί το μεγάλο όφελος από την περιφερειακή ανάπτυξη, τα οφέλη για την Εθνική Άμυνα, την Εθνική Οικονομία και από την μείωση της οδικής

μεταφοράς, την αναβάθμιση της χώρας σε σταυροδρόμι σιδηροδρομικών μεταφορών και γέφυρας μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Μ. Ανατολής, τις θετικές επιπτώσεις στο περιβάλλον κ.λ.π. Ο Ο.Σ.Ε. ανέθεσε ήδη την σύνταξη της οριστικής μελέτης κατασκευής της γραμμής από Καλαμάκα προς Ηγουμενίτσα μέσω Ιωαννίνων, με Κοινοτική χρηματοδότηση, η οποία και ολοκληρώνεται. Δεν υπάρχει όμως καμία πρόβλεψη για χρηματοδότηση της κατασκευής του έργου, αφού δεν συμπεριλήφθη στα έργα που χρηματοδοτούνται από το Β' Κοινοτικό Πλαίσιο στήριξης, στο οποίο όμως περιλήφθη η Εγνατία οδός. Δεν προβλέπεται όμως ούτε ένταξή της στο Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο στήριξης (πακέτο Σαντέρ).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η προτεραιότητα που δόθηκε στην κατασκευή του αυτοκινητόδρομου Εγνατία, ο οποίος σημειωτέον έχει αρνητικούς δείκτες απόδοσης, δεν ήταν η καλύτερη επιλογή. Ήδη τα πρώτα συνεισφέροντες στον ορίζοντα, με την πρόσφατη απόφαση των βορείων και ανατολικών γειτόνων μας, να προωθήσουν την σιδηροδρομική σύνδεση Δυραχίου-Βάρνας-Κωνσταντινούπολης και της απόφασης της Ελβετίας να απαγορεύσει, σταδιακά μέχρι το 2004, την διέλευση των διεθνών οδικών μεταφορών από το έδαφός της, επιτρέποντας μόνο την σιδηροδρομική μεταφορά των φορτηγών. Πράγμα που σημαίνει σοβαρά προβλήματα στις οδικές μεταφορές, αλλά και στις εξαγωγές μας, ας συνεχίσουμε να στηριζόμαστε κυρίως στην οδική μεταφορά και με δεδομένα τα προβλή-

ματα από την πολυδιάσπαση της Γιουγκοσλαβίας, από όπου μόνο επικοινωνούμε σιδηροδρομικά προς τα έξω, αφού την Ελβετία θα μνησθούν ασφαλώς και άλλες χώρες. Πέραν αυτού, για τους λόγους που προαναφέρα, αν κατασκευασθεί η σιδηροδρομική Εγνατία παράλληλα προς τα βορεία σύνορα της χώρας μας, κινδυνεύει να απορροφήσει σταδιακά ένα μεγάλο μέρος των διεθνών μεταφορών από την Εγνατία οδό, πριν καν αυτή ολοκληρωθεί, στερούντας την Ελλάδα από τα προσδοκώμενα αποτελέσματα από την κατασκευή της.

Όσον αφορά δε την Ήπειρο, αν δεν συνδεθεί σιδηροδρομικά με την Θεσσαλία και με σιδηροδρομικό πορθμείο με την Ιταλία και δεν επεκταθεί σ' αυτήν ο αγωγός φυσικού αερίου, θα συνεχίσει να μειώνει την ποσοστιαία συμμετοχή της στην κατανομή του εθνικού εισοδήματος, έσω και αν τα διάφορα μεγέθη θα αυξάνονται ποσοτικά. Και είναι κρίμα, διότι οι πολιτικές αλλαγές των τελευταίων ετών αναβάθμισαν τον γεωπολιτικό ρόλο της Ηπείρου, δημιουργώντας δυνατότητες ανάπτυξης για πρώτη ίσως φορά στην ιστορία της τόσο μεγάλης.

ΑΠΟ ΤΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΑΣ ΑΡΧΕΙΟ (1904): Συμπρωτύτες μας με εθνικές ενδυμασίες στις 2 Ιουνίου 1904. Μεταξύ αυτών ο Αθαν. Λύλας, ο Ευάγγ. Λύλας, ο Απόστολ. Βούλγαρης και ο Μιχαήλ Λύλας.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

→ Το έχουμε ξαναγράψει, ότι καθήκον κάθε ευνομούμενης πολιτείας, κάθε πόλεως και κάθε χωριού είναι να τιμά με τις προσήκουσες τιμές, τις προσωπικότητες εκείνες που με τις πράξεις του πρόσφεραν ανυπολόγιστες υπηρεσίες σε μεγάλες ή μικρές κοινωνίες.

Αφορμή για τις σκέψεις μας αυτές μας έδωσε ο αξιότιμος κ. ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΣΟΛΤΑΣ, πρώην Γενικός Επιθεωρητής Δασών Θεσσαλίας, γαμπρός Καλαρρυτινός, ο οποίος κατά την εποχή του ασκούσε τα υψηλά καθήκοντά του στο Θεσσαλικό χώρο, με τις πράξεις και τις ενέργειές του ευεργέτησε, όσο ουδείς άλλος, το χωριό μας, με τη διάνοιξη δρόμου από τη Θεσσαλία προς αυτό και μάλιστα μέχρι και τη γέφυρα του παραποτάμου του Αράχθου "ΧΡΟΥΣΙΑ" πολύ πέραν των αρμοδιοτήτων του. Έτσι η σύνδεση Θεσσαλίας-Ηπείρου, μέσω του χωριού

μας, κατέστη πραγματικότητα, χάρις στο μεγάλο αυτό οραματιστή και ανεκτίμητο φίλο του χωριού μας. Είναι πλέον καιρός η Κοινοτική Αρχή και οι Σύλλογοι και Σύνδεσμοι του χωριού μας να τιμήσουν, αναλόγως, τον εξαιρετικό αυτό άνδρα, σε ειδική τελετή.

→ Ο εξαιρετικός δημοσιογράφος της εφημερίδας "ΤΑ ΝΕΑ" των Αθηνών κ. Γιάννης Ντρενογιάννης βρέθηκε στις 9 Ιανουαρίου 2000 στους Καλαρρύτες και το Συρράκο, χωριά που του έκαναν μεγάλη εντύπωση. Είχαμε την τύχη να τον συναντήσουμε στους Καλαρρύτες την ημερομηνία αυτή και να συζητήσουμε μαζί του για την ιστορία του χωριού και τα προβλήματά του.

Στις 21 Ιανουαρίου 2000 ο κ. Ντρενογιάννης δημοσίευσε

στα "ΝΕΑ" τις εντυπώσεις του από την επίσκεψη αυτή, σε πολύστολο κείμενο, με τον τίτλο "ΟΡΕΙΝΑ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ ΣΤΟΝ ΚΑΘΕΡΕΠΤΗ", όπου αναφέρεται με κολακευτικά λόγια για τα δυο ιστορικά χωριά και επισημαίνει τα προβλήματα και τις ανάγκες τους. Ευχαριστούμε τον κ. Ντρενογιάννη για τις εύστοχες αυτές αναφορές του, στα χωριά μας, που αποτελούν πράγματι ορεινά κοσμήματα στον ορεινό όγκο των Δυτικών Τζουμέρκων.

→ Το δάπεδο του Οστεοφυλακίου (Κοιμητηρίου) της Αγίας Τριάδος είναι χαμηλότερο από το εξωτερικό έδαφος, με αποτέλεσμα τα νερά τα οποία εισέρχονται όταν βρέχει, να μην βρίσκουν διέξοδο και να παραμένουν εκεί, με όλες τις δυσμενείς συνέ-

πειες από την υπερβολική υγρασία, που αναπτύσσεται στο εσωτερικό του οστεοφυλακίου.

Πρέπει άμεσα να ληφθούν μέτρα ανύψωσης του δαπέδου, για να λείψει το απαράδεκτο αυτό φαινόμενο.

Αλλά και ο αυλόγυρος της Αγίας Τριάδος δεν παρουσιάζει καλύτερη εικόνα. Είναι ανάγκη να ενακρινισθεί και να ευπερισθεί.

→ Στις 12 Φεβρουαρίου 2000 πραγματοποιήθηκε η "ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΙΚΗ ΦΙΛΙΚΗ ΒΡΑΔΙΑ" στο Κέντρο "ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ" της Λάρισας. Η εκδήλωση την οποία οργάνωσε ο ΠΑΝΘΕΣΣΑΛΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΝΩΝ "ΟΙ ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ", διακρίθηκε για την εξαιρετική επιτυχία της και αποτέλεσε σημαντικό πολιτιστικό και

κοινωνικό γεγονός της Θεσσαλικής πρωτεύουσας.

→ Αρχισε η ανακαίνιση του παραδοσιακού μονοπατιού Συρράκου-Καλαρρυτών. Ο προϋπολογισμός του έργου είναι 35 εκατομμύρια και προβλέπει εργασίες και από την πλευρά του Συρράκου και από αυτή των Καλαρρυτών.

Επειδή οι εργασίες άρχισαν ήδη από το Συρράκο και θα συνεχιστούν βέβαια με τη βελτίωση των καιρικών συνθηκών, ας ελπίσουμε ότι η συγκεκριμένη πίστωση δεν θα χρησιμοποιηθεί μόνο από την πλευρά του Συρράκου, όπου πράγματι το μονοπάτι, μέχρι τη γέφυρα του Χρούσια, χρειάζεται σοβαρές επεμβάσεις, αλλά θα γίνουν σύμφωνα με τη μελέτη ανάλογες επεμβάσεις και από την πλευρά των Καλαρρυτών, σε

ορισμένα επικίνδυνα σημεία. Ο Σύνδεσμός μας επισκέφθηκε, για το θέμα αυτό, το Δ/ντή Τεχνικών Υπηρεσιών Ιωαννίνων και έλαβε τη διαβεβαίωση ότι όλα θα εξελιχθούν ομαλά.

→ Το θέμα της καθαρότητας του νερού που πίνουν ή το χρησιμοποιούν για άλλες ανάγκες τους, είναι αρκετά σοβαρό, τόσο για τους λίγους κατοίκους, που μένουν σήμερα στο χωριό, όσο και για τους πολλούς που θα φθάσουν στο χωριό μας μετά το Μάιο. Γι' αυτό είναι ανάγκη να **χλωριώνεται τακτικά** η δεξαμενή και να ελέγχεται συνεχώς το δίκτυο ύδρευσης από τη θέση "Κουρκομπιτα" μέχρι το χωριό. Παρατηρήσαμε ότι πολλά καπάκια φρεατίων του δικτύου δεν βρίσκονται στη θέση τους με όλους τους κινδύνους, που συνεπάγεται, μια τέτοια κατάσταση.

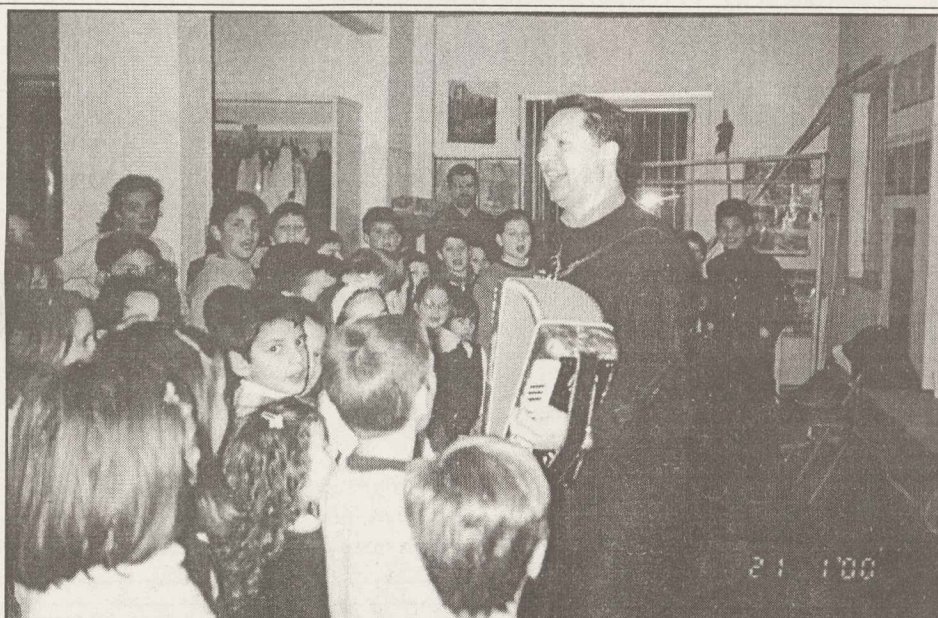
ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΑΣ

9-1-2000: Κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας στην πλατεία των Καλαρρυτών

- Στις 9 Ιανουαρίου 2000 πραγματοποιήθηκε στους ιστορικούς Καλαρρύτες και παρουσία του Αιδεσιμοτάτου Ιερέα του χωριού μας κ. **Βασιλείου Τάτση**, του Προέδρου της Κοινότητάς μας κ. **Νικολάου Γκατζόγια** και Κοινοτικών Συμβούλων, του Προέδρου του Αγροτικού Συνεταιρισμού κ. **Δημητρίου Ματζαβίνη**, των μόνιμων κατοίκων χωριού, αλλά και πολλών συμπατριωτών μας και ξένων, η κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας με τις ευλογίες της Εκκλησίας μας. Ο πρόεδρος του Συνδέσμου μας κ. **Κων/νος Β. Μπαρμπούτης** απηύθυνε σε όλους θερμές ευχές για το νέο έτος 2000 και τη νέα χιλιετία.

- Στις 15 Ιανουαρίου 2000, πραγματοποιήθηκε στα γραφεία του Συνδέσμου μας η κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας για τα παιδικά χορευτικά τμήματα του συνδέσμου μας.

21-1-2000: Ο δάσκαλος της παιδικής μας χορωδίας Δημοτικού Τραγουδιού κ. **Νίκος Μπατσής**, σε πρωτοχρονιάτικα κάλαντα

- Στις 23 Ιανουαρίου 2000, ημέρα Κυριακή, πραγματοποιήθηκε η ετήσια Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου μας και η κοπή της Πρωτοχρονιάτικης πίτας για τα μέλη του.

Ο Πρόεδρος του Συνδέσμου μας κ. **Κων/νος Μπαρμπούτης**, αφού απηύθυνε στα μέλη του Συνδέσμου θερμές ευχές για το νέο έτος 2000, στη συνέχεια έκανε τον απολογισμό του Διοικητικού Συμβουλίου, για το έτος 1999, ο οποίος εγκρίθηκε ομόφωνα. Έπειτα επακολούθησε ευρεία συζήτηση, για τα προβλήματα του Συνδέσμου και του χωριού μας, μέσα σε κλίμα σύμπνοιας και αγάπης και η Γενική Συνέλευση τελείωσε με το κόψιμο της πρωτοχρονιάτικης πίτας.

23-1-2000: Τα μέλη του Συνδέσμου μας παρακαλούθουν τις εργασίες της Γενικής Συνέλευσης

23-1-2000: Ο Πρόεδρος του Συνδέσμου μας κόβει την πρωτοχρονιάτικη πίτα και ο Ταμίας ετοιμάζεται να μοιράσει τα κομμάτια